

ACC. N:R. M 6206:1-26.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. W. Larsson
Härad: Sunnebo. Adress: Torlap, Sögar.
Socken: Berga. Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Charrel och marknad II.

Blad 205 - 230.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6206:1

Landskap: Småland.

Upptecknat av: P. H. Rasm.

Härad: Ämnebo.

Adress: Trilap, Sagan.

Socken: Berga.

Berättat av:

Uppteckningsår: 1907.

Född år i

21. Den mest rikliga förekomsten här
även för och hemfärdes genom färde.
Markerna i hela kommunen från Skalm-
stad o. a. städer, särskilt då Göteborg.

22. Vid giftermålets högtid
vigselringen på marknaderna i Gung-
by eller Värnamo eller också i Vä-
rjö stad. Vid de stora marknaderna
hade guldsmederna (i Gungby var de
från Växjö stad) alltid sin speciella
marknadsbod. Bland den fattiga klas-
sen var det inte alltid möjligt att man
hade råd till att beställa sig med

205

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mun M. 148

Saltad sill.

Vigsel ringköp.

ACC. N:R.

M6206:2

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

A. M. Larsson

Härad:

Lännebo

Adress:

Tolarp, Gagnef

Socken:

Berga

Berättat av:

Pär Sigrid Jönsson

Uppteckningsår:

1929

Född år

1827 i

Tolarp, t. 1907

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

206

en egen vigselring vid giftermålets
ingående. En färd till mig, Ing-
rid Jönsson, berättade, att hennes vigsel-
ring hade använts till källs av,
jag tror det var 6 eller 7 bröder. Hennes
bröder stod i Tolarp 1852, men
bedde makarna först vägra i kyrkan
i Väst, Uppsala socken, och var där
i den omgivningen. Utläningen skedde
innan sommaren 1853 och flyttade hit.

23. Berga kyrka besiktades av
gelbundet under sin och helgdagarna
och på den kyrkogård besiktades

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6206:3.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. L. R.
 Härad: Åmneby. Adress: Västra Åmneby.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1929. Född år _____ i _____

de döda. Där i Västra Åmneby och väl även
 från flera andra byar var det för
 gångbar på julkdagen till kyrkans
 offerkyrka. Det var julkdagens ungdomar
 men som då i stora sällskap begav
 sig dit, men även äldre personer
 gingo ^{med} dit. Många hade också
 för sig att offra till denna kyrka
 och utställes om att man skulle offra
 det bibehåll sig länge här. Det kunde
 också hända, att ungdomen valde att
 gå på julstämman eller annan kyrkostämma
 till Rysby, Gårby, Rydskålar
 eller någon annan kyrka, men detta

207
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Gångdag.

Offra till
kyrkan

ACC. N:R. M 6206:4.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. H. Rasm.
 Härad: Ämnebo. Adress: Törelap, Sögar.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Järlan men oporadiskt och ej så-
som regel. Man hade inte så rika
möjligheter till utrustning för 60-70-100 år
sedan.

24. Berga gamla medeltidsmark.
med kumma vi här förbi, by det
att nu så länge sedan den flyttades
till Gungby, att något minne
därav inte kvar kvar. Det var egent-
ligen Gungby och Väsnams mark-
nader, som mest besöktes av befolk-
ningen här och man kan säga, att
Gungby var den egentliga folkmarken.

Marknader.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6706:5.

209

Landskap: Småland Upptecknat av: J. P. Persson
 Härad: Ämnebo Adress: Torlas, Carpn.
 Socken: Berga Berättat av: P. H. J. Danielson
 Uppteckningsår: 1909 Född år 1812 i Torlas

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ju denna st. Skon man vidseste
 något av att besöka denna mark.
 med ju 1830-talet framgår av ^{författ.} (Heller
 Christen: En kassakasse här i byn skulle
 bli ståtade en fjärd, som skulle Anna Lars.
 Man kom överens om försvillkoren, men
 så tog hon undan, att hon skulle
 ju gå till två marknader (Gjungeby
 sammar och hästmarknad) och en av
 råttedag. Skolborden gick med även på
 det senare villkoret, och det märklige
 inträffade, att det även blev en avstå
 dag ju Gjungeby galsbarkade under
 det året. Skrivningen var ju den

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6206:6.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Sten Hansson.
 Härad: Tunnersb. Adress: Stålar, Svanen.
 Socken: Berga Berättat av: Per Håkan Dahlström
 Uppteckningsår: _____ Född år 1812 i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid en offentlig församling, då folk i
 massor samlades för att se exekuti-
 onen. Anna Tina begynde sig av
 sitt tillfälle och gick dit, men
 hon blev en uppmärksam vid denna åsaga,
 att hon ägnade sig störligen över
 att hon gick dit. Det spännande
 ögonblicket när bilen gick över den lilla
 bänkens mark. Men inget nöje att be-
 vittna, och hon önskade sig aldrig mer
 att få beskåda en så märklig företeelse.
 Ljungen som marknad hölls
 i slutet av juni och höstmarknaden
 i slutet av september månad, en ordning

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6206:7.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. Th. Rasm.
 Härad: Emmets. Adress: Bolesjö, Sjöman.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

211
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

en förstående bibeckalles, jaciän
 frimarknaderna numera äro borttagna.
 De frimarknader, som fristodts i ena
 an för dag, skulle egentligen vara i
 två dagar, men det blev ju 2½ - 3 da-
 gar. Det var marknadsdagen, då kom-
 mersan började redan vid middagsti-
 den, ju ibland F. o. m. på morgonen,
 då var det "märkenasdaan" och
 "änve märkenasda". Många hade
 ju varit att besöka andra mark-
 nadsdagar och då göra sina inköp,
 när affärsmännen hade ville sälja
 sina varor billigt än att beröva

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6206:8.

Landskap: Småland. Upptecknat av: J. H. Rönner.
Härad: Smålands. Adress: Trilap, Ögarna.
Socken: Berga. Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1909. Född år _____ i _____

312
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag har med den ort för den tillbo-
na hem igen till en annan
marshad. Under även ofta värdes.
Berga utvecklas (beaktas) handen
för marshadsgården till en vassland
oord. Ja, det gick så långt att det
inte fanns med att börja handla i
tidiga orten utan redan dagen före
marshadsgården var affären i gång.
Många blev borta för detta bakhåll
och så blev det för många år sedan
förbruk för att mediva beaktas han-
del här för andra dagar än almanas.
Den fiskebiver. Med en dag så går en

ACC. N:R. M6906:9.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. P. Rosen.
 Härad: Ämnebo. Adress: Tollarp, Sagan.
 Socken: Berg. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1929. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hålles numera beaktasmattnader!
 Gjordes omkring den 9 mars, 29 juni
 och 29 september samt beaktasmat-
 te andra tisdagen i december månad.
 De förnäs beaktning avse-
 des förnäsveris och i stället men
 och för och andra nötkreatur samt
 fisker på denna mattnad och i vär-
 nans m. fl. andra mattnader såsom
 B. m. Gussobacke; Rydabakel. För för-
 kom det bytesthandel, i symmetris med
 för, i för utvärdering. De gamla
 kornallarna på 1800-talet var dockdrivna
 och änkända. De det mesta av kornalljeh.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6206:10.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. H. Hansson.
 Härad: Funnebo. Adress: Törelas, Funnebo.
 Socken: Berga. Berättat av: Per Håja Danielsson
 Uppteckningsår: 1929. Född år 1813 i Törelas

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

maskmalfrides, likaså förut under höst.
 maskmaladen, då även "bivaxet användes,"
 samt under och efter denna tid.
 De många gånger som stodo för-
 digra till att gifva sig, hade i de fle-
 sta fallen inte råd till att resa till
 en stad för att "köpa gäva" som
 det hette när det nödvändiga för köp-
 lopantstycken skulle köpas. På mask-
 maladen försåg man sig de mest regel-
 ringen, "bränslen", "kryddor", silver-
 länkar med öfarten, lövskänkel,
 chandelen, silkeduken, "brigommehatten"
 och en del saker som skulle beständigt
 till kontrahentens närmaste anhöriga.
 I stället till även kunde.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6206:11.

Landskap:

Island.

Upptecknat av:

Härad:

Summers.

Adress:

Robert Quinn

Socken:

Ken

Berättat av:

For Maria Christy

Uppteckningsår:

1959

Född år

1813 i. *Antennaria*

Hos guldsmeden från Växjö brukar
 de man föse sig med bordsilver,
 bägar, krus, krus, krus, krus m.m.
 I Tennboden köpte man Tennfat,
 Tennstopp, Skålar, Tallrikar, Skedar
 m.m. I Apparslagaren måtte alltid
 köpa med sig kaffe och en honon köp-
 ta man Mittlar, Krukor, Spanna,
 Träskålar, grytor, Kastkrukor, bun-
 der, fat, mälkbad m.m. Vidare
 såldes det noggräpa Träfat, stö-
 matsfat, Mahfat, Smöraskar. Luggkär
 av trä, Skar, Bykräse, Skålar,
 Ämba, Spanna och Bytta m.m. På

ACC. N:R.

M6206:12.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Rönner,
 Härad: Smålands Adress: Torlag, Caran.
 Socken: Berga. Berättat av: P. S. Gärdesten
 Uppteckningsår: 1929. Född år 1848 i Torlag.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Smålandsmatmen (Kä, Skåv, Pen-
 nor, linbad, höbager, råpor o. a. köst-
 redskap. Tills: Kustinge, Tugg- och
 råktobak köptes från Kuss, som hem-
 gjorts från Skåne. I de många småk-
 matbodarna och ständer fanns det
 smaskor och många andra nyttiga
 varor att välja på. Sänfärdsmatmen
 jämföras med våra artiklar och bland
 dem spelade begiten samma roll som
 smutsgulst hos norrmannens handlande.
 Under senare delen av 1800-talet var det
 en livlig omsättning i Tuggbodarna och
 köstständerna. En kunge Thomas Tills-
 des

Tobakshandel

Päckerhandel

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6206:13.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. H. Carlsson.
 Härad: Emmets. Adress: Torsås, Sjögården.
 Socken: Sjögården. Berättat av: E. J. Thomsen.
 Uppteckningsår: 1919. Född år 1835 i

217
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

i hemmen gillade det nämligen för
 husfaderen att i jernväg försä sig
 med sålde sinna skomaker
 kommo.

I så länge Gungby var förmå
 med besökte den av många folk
 från vits skilda till. Och handlande
 från skåneprovinserna, Öster- och Vä-
 stergötland, Göteborg och Skåne kom-
 mo under senare delen av 1800-talet och
 gjorde stora upphöp av. Klevfärdiga
 för upphöptes och i stora utställ-
 ning. Många skomaker var vanligen
 reschandler, som antalsade från den

Kreatur-
handel.

ACC. N:R.

146206:14.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Rönner
 Härad: Ämnebo Adress: Björnsjö, Sagan
 Socken: Björnsjö Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

Ena markheden till den andra. Sker
 och Skillingerydsboma på de vagnar
 och Kälkar, Skillingerydsboma västskida,
 Prästbygd m.m., Hallarydsboma snide och
 eggjäm, Västboarna på kår och säll,
 Kalmarboma fisk, Flåmaras och Flåb.
 Ringboma fisk v.s.d.

25. Blott de mil norr om
 Björnsjö ligger Flåmaras. Denna mark-
 ned har av sidan haft stor betydelse
 för bebyggelsen även för den
 na bygge och många lantbrukare här
 i Björnsjö. För alltid Flåmaras

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6206:15.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

J. H. J. J. J.

Härad:

Tumbe.

Adress:

Tollag, Ragan.

Socken:

Berga.

Berättat av:

E. J. J. J.

Uppteckningsår:

1889.

Född år

1833 i

219

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stora marknad, som hölls i början
av juni och september månader. När
någon har sin varor färdigställt och
stort ha varit i två dagar för varje
gång, såsom i Gungby. Det var
särskilt viktigt för de som sålde
och köpte, men härifrån föde till
den stora marknad. Familjen var och
fästebanden beträffande Tjusbäck
marknad, som hölls i april och sep-
tember. De del person utsträckt
sin marknadsresan till Vislanda, Mo-
sta, Rös och Nötje. I den utsträckt
platsen brukade man köpa slakter om hösten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M 6906:16.

Landskap: Småland. Upptecknat av: J. H. Rasm.
 Härad: Ämnebo. Adress: Pörlag, Sjögar.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

Till Ljunga och Värnans mör-
 nade föddes man den stora lands-
 vägen, Ragsvigen Kallad. Men härifrån
 Berga var det ju flera byar, däribland
 Pörlag, Rindavika, Äppelåsa m.fl., som
 på de mindre vägarna tog sig fram
 till den förnämnda platsen.
 Till Värnans kunde man även ta
 en vägen över Gekullsmund, Skogstorp
 och Vär. Här man härifrån fink och
 till Värnans maktad Berg man mör-
 nade i Gekullsmund eller Vörke-
 det, ju det föddes att man ändå fram
 till Värnans. Men antade man om
 morgnen maktadsafin. Ragsvigen
 vore

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6206:17.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. P. Rönner
 Härad: Ämnebo Adress: Tölsjö, Ämnebo
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sörågs borg, (vid Rönneholmen), Kullen
 och Väimö gästgivaregård. När man
 är fram på aftnen kommit fram till
 den gård i underen av de nämnda by-
 arna, där man brukade ha sitt stan-
 dhus vid masknaderna, fick man
 stå i sin bina björ: Ladugården,
 där varje uppställig plats upptogs.
 Alla bäddplatserna inomhus blevo och
 på upptagna och det hände även
 att en del masknadsbollar fingo lig-
 ga på golvet eller ute i kisten på
 skindes. Någon lagn och så var stänk-
 ba vid ett sådant tillfälle. De flesta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M6206:18.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. P. Rönner.
 Härad: Ämnebo. Adress: Torshärad, Ämnebo.
 Socken: Berga Berättat av: E. J. Johansson
 Uppteckningsår: 1909. Född år 1833 i

matbrödsfrågan mest för egen mat
 och i skiv eller vatten, men de
 som inte i förtid hade försatt sig
 hämnad fingo köpa mat för stället.
 I regel var kreaturen fötta och slus.
 Efter den långa vägens strä-
 gader, vadan de inte var vidare
 fingo vi att äta under matens lopp.
 Men hade därför mycket besvär med
 att försöka få sina kreatur mättade
 med foder och vatten, innan anförden
 till matbröden i den tidiga morgon.
 Stunder antäddes, det var ett stort och
 stann innan var och en hade utgjord

ACC. N:R.

M 6206:19.

Landskap: SmålandUpptecknat av: P. M. M. M.Härad: SmålandsAdress: Bohus, SaganSocken: Berga

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1919

Född år _____ i _____

sina hjärnor och själar åt det och gjorde
 sig i ordning för ankomsten till mark-
 naden. Eftersom det sedan så sällan
 och knappast någon eller det blott var
 frägn om att sälja, begär man
 sig hem för att vilja och natu-
 rella var en presentation så god som
 någon, då man gått omkring på
 marknadsplatsen och i samhälls-
 under hela den friska tiden.
 Eftersom alla bönderna begär sig ut
 för tingens till marknaden utom
 i fulla de de var nödsakade händelse.
 På samma sätt som till Västerås

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M6206:20.

Landskap: Småland Upptecknat av: H. H. Svan
 Härad: Ämnebo Adress: Torsås
 Socken: Bega Berättat av: E. G. Johansson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1833 i

Jäddades man härifrån till Gims-
 bocke marknad. Marken där ligger
 i Borsåsa. Man ägnade sig
 i Torsås, en fjärding väster om
 Rydaholm. Hos Kujan i Torsås var
 under senare delen av 1800-talet ett
 vanligt logerställe för marknads-
 besökarna från den byn.
 Man fick härvarering även i
 andra gårdar inom den byn.

Här fanns här ett "bolog" för
 50-80-90 år sedan. Dessa personer köp-
 te och sålde eller bytte förtärligheter
 för av sällre besökare, man

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M6706:21.Landskap: Småland.Upptecknat av: P. H. Rönner.Härad: Ämnebo.Adress: Torshäls, Singsås.Socken: Berga.

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1929.

Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Även stuta, slaktdjuren och kassins.
De förs från den ena marknaden till
den andra och mestade sina kassins.
På den större marknaden från Väst-
erga och Singsås: söder upp till Örgen-
sås i norr, Singsås i väster, Bär-
dalsås och Singsås i öster besökte. Dessa
marknadsplatser var inte helt och hål-
let fria från skatt och den som gav sig
i hand med den undgick sällan att
bli skadad. De flesta av den hade på-
rig ekonomisk svårighet och den länge-
liga bortovaren från hemmet förbättrade
icke deras ställning. Det var borta

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 146906:22.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. J. Rönner
 Härad: Emmaboda. Adress: Västarp, Sjöarna.
 Socken: Sjöarna Berättat av:
 Uppteckningsår: 1929 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vi finge från hemmet och ständigt
 i frukande tillstånd och vi vågar
 och med den lifsföring som bestod
 där var inte vilgande på fysiken.
 Det sådes om dem, att de zingo
 på vägarna mellan marknaderna
 till dess att byarna voro upplösta
 efter minna och att de handlade
 till dess att de blott hade birdska
 kvar. Dessa upplösnings roll vill man
 nästan var ju relativt obetydlig. Men
 var det vad de stora upplösnarna från
 andra och komms och upplösnarna
 50-års för, ju kanske ännu fler, och.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

146206:23

Landskap:

Maland.

Upptecknat av:

[Handwritten signature]

Härad:

Cheney

Adress:

Chris Egan

Socken:

Dear

Berättat av:

Uppteckningsår:

779

Född år

i

Alla blev det till att rörelse, tiderna
 stego och bönderna hade jorger och
 köpen andra åter igen för samt mellan
 gift: ~~plöjaren~~
 i dem beaktas och utvisar
 i dem för att vara den största
 i dem ~~och utvisar~~ frakta, men även jorger
 och i den marknad

26. Lördagsbandet vid Nyhamns järnv. men avskaffades under förest. G. F. Nilssons tid och för hans initiativ för snart andra i Tullstam. Det var kaffe och kak. brösk, mjölk, smör, salt sill m.m. som här anfördes. Skriv endast på denna sida. Tullstamsills skräpöfver

ACC. N:R.

M 6206: 24.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

P. H. Enman.

Härad:

Tummebo.

Adress:

Torslag, Sagan.

Socken:

Berg.

Berättat av:

Uppteckningsår:

1919.

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Frie hästen fullhandas hölls här, skä-
rr, senare, råpa, höbager o.d. vdsby.
Under fruktiden fri hästen på-
hölls frukt till myckfolket.

27. Lison av det frigejande
frangår har en stipe marknad
redan under medeltiden frumitt
här i Berg, men vilken senare
flyttas härifrån till annan plats,
liksom den gamla godsregimenten
här, vilken senare flyttades till
Ljungsby i Bergar år 1600-talet.
Sedan 1890-talet härles här.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 46206:25.

Landskap: Småland Upptecknat av: M. H. Samu-
 Härad: Emmabö. Adress: Tatlar, Lagan.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939 Född år _____ i _____

Trossmöten äro här i Berga. De
 höllades först i Rindtorp och kalla-
 des då för Rindtorps marknad i
 dagligt tal. Det varde för rörelse
 och den tiden för dessa Rindtorps-
 möten, som höllas den första freda-
 gen i april och september. Efter järn-
 vägnas tillkomst flyttades denna
 marknad till Lagan station för
 att senare, för omkring 25 år sedan,
 äro flyttas till Bergadal i närheten
 av kyrkan samtidigt som de tredje
 möte den första fredagen i november
 anordnades.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6906:26.

Landskap: Småland. Upptecknat av: P. K. K.
 Härad: Lannebo. Adress: Stora, Sagan.
 Socken: Berga. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1939. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ämnets namn och mä-
natens namn ha inte förekommit här.

28. De flesta av de ovan näm-
nade uppgifterna avse tiden före eller
omkring 1850, men en del även efter den tiden.

29. De viktigaste förändringarna
i fråga om våra handelsförbindelser ägde
stätt 1880-talet (i början av 1880-talet) när
handelsförbindelserna gjordes på nytt.
I ömsesidigt förhållande till de som om man
dessa skulle varit mest bli ömsesidiga.
Den som lever för de!

Skriv endast på denna sida!